

Terveys ja talous kriisien riivaamassa maailmassa

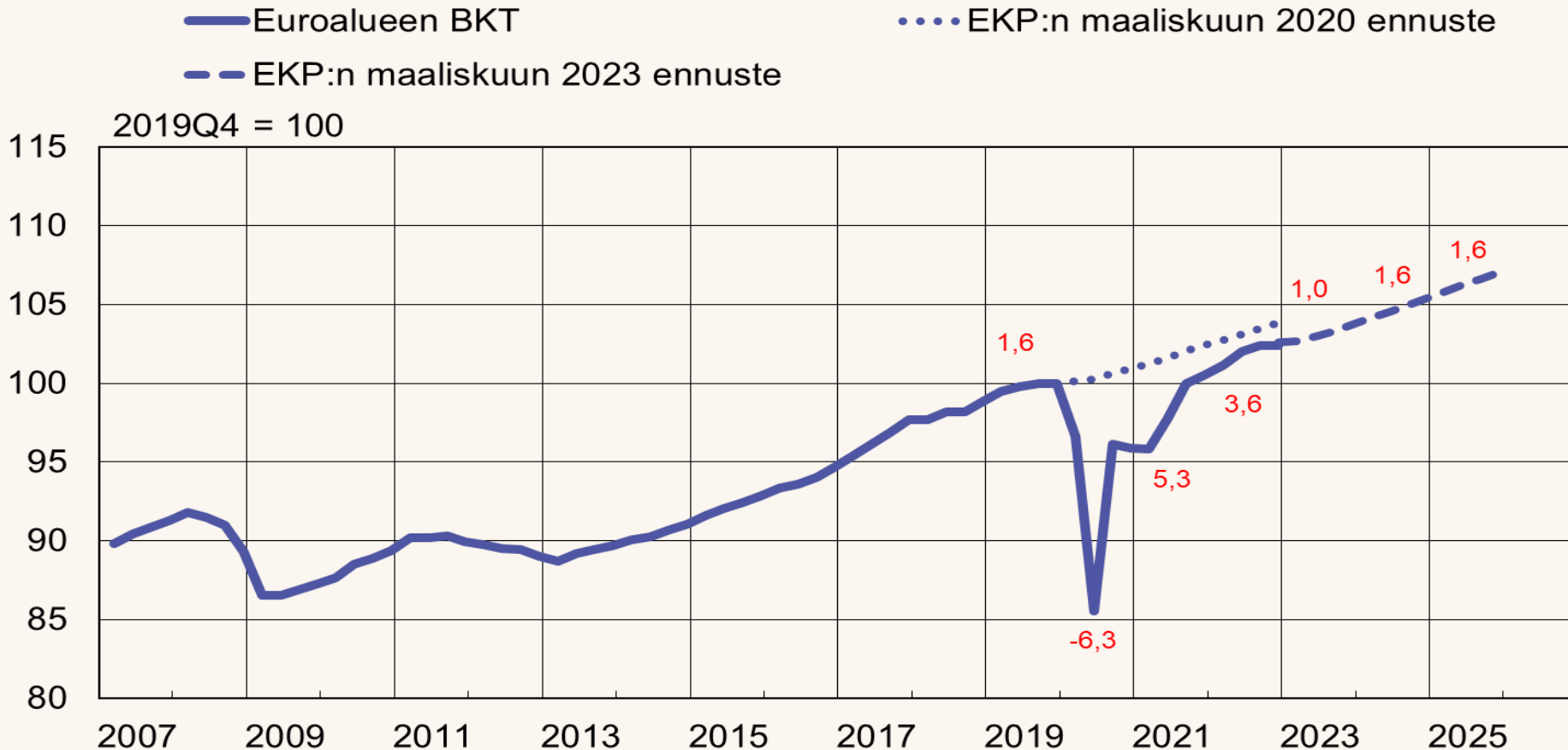
Terveys, talous ja tulevaisuus -seminaari
HUS Meilahti 5.6.2023

Pääjohtaja Olli Rehn
Suomen Pankki

Toinen kylmä sota – jakautuuko myös maailmantalous?

- Geopolitiikassa kahtiajako syventynyt: liberaalit demokratiat Yhdysvallat, Euroopan unioni liittolaisineen vs. autoritaariset hallinnot Kiina, Venäjä
 - Yhdysvaltain ja Kiinan suhteet erittäin jännitteiset – ei edes kuumaa linjaa
 - Strategisen kilpailun aikakausi: teknologia- ja teollisuuspolitiikka korostuu
- Jakautuuko myös maailmantalous kahteen valtioiden blokkiin? Käynnissä (kauppapolitiikka, teknologia), mutta ei vielä maalissa
- WTO on halvaantunut, monenkeskinen kaupan vapauttaminen ei etene
 - Siksi EU tehnyt jo vuosikausia kahdenvälisiä ja alueellisia vapaakauppasopimuksia mm. Aasiassa – uusista neuvotellaan
 - Jakautuvassa maailmantaloudessa EU on suomalaisille yrityksille erityisen tärkeä selkänöja kauppaa- ja teknologiapolitiikassa

Epävarmuus on hidastanut euroalueen kasvua, mutta ennustettu taantuma onnistuttiin välttämään

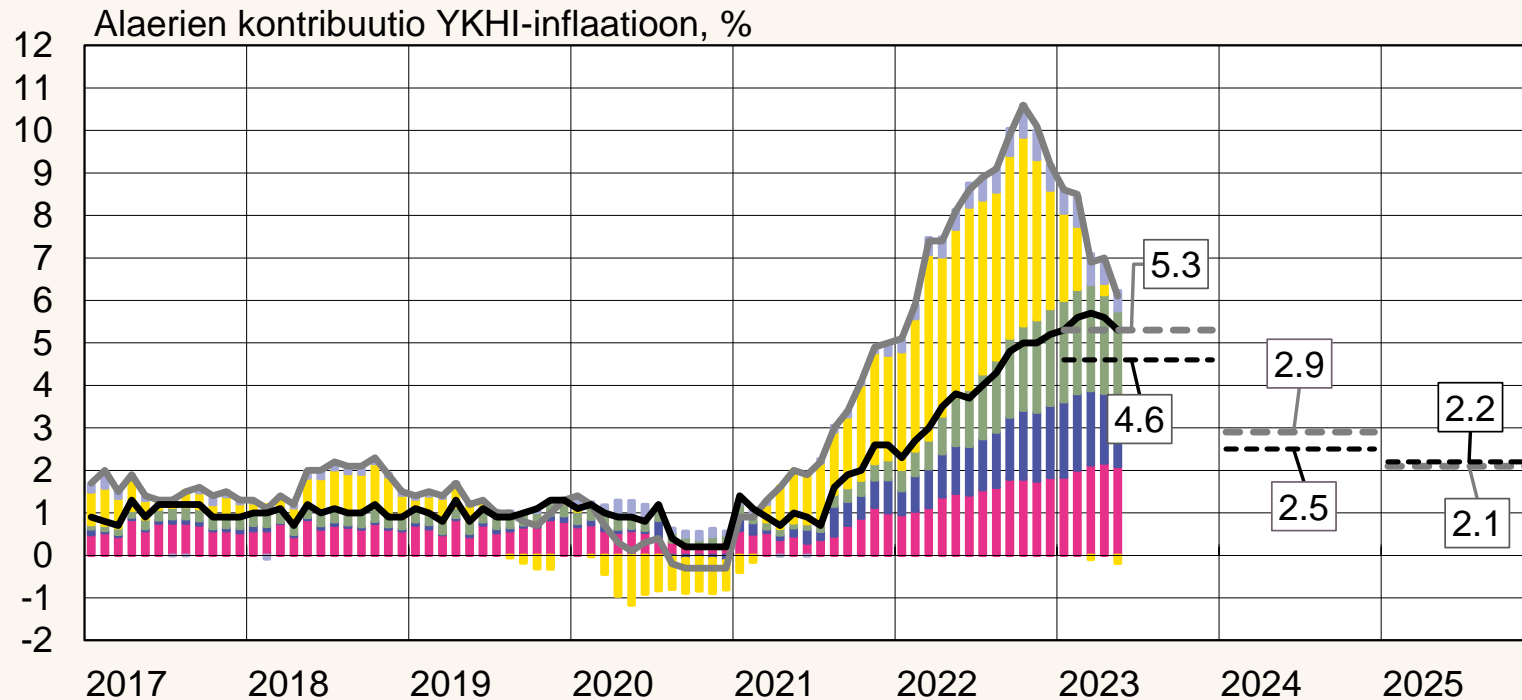
Käyrän vieressä olevat luvut ovat vuosikasvuja, %.

Lähde: EKP:n laskelmat ja Suomen Pankki.

35781@MMS(2007-)_LV (3)

Inflaatio on laaja-alaista ja edelleen aivan liian nopeaa – etenkin pohjainflaatio on sitkasta

- Palvelut
- Jalostetut elintarvikkeet
- Jalostamattomat elintarvikkeet
- Pohjainflaatio
- Pohjainflaatio, EKP:n ennuste
- Teollisuustuotteet (pl. energia)
- Energia
- YKHI, yhteensä
- YKHI, EKP:n ennuste

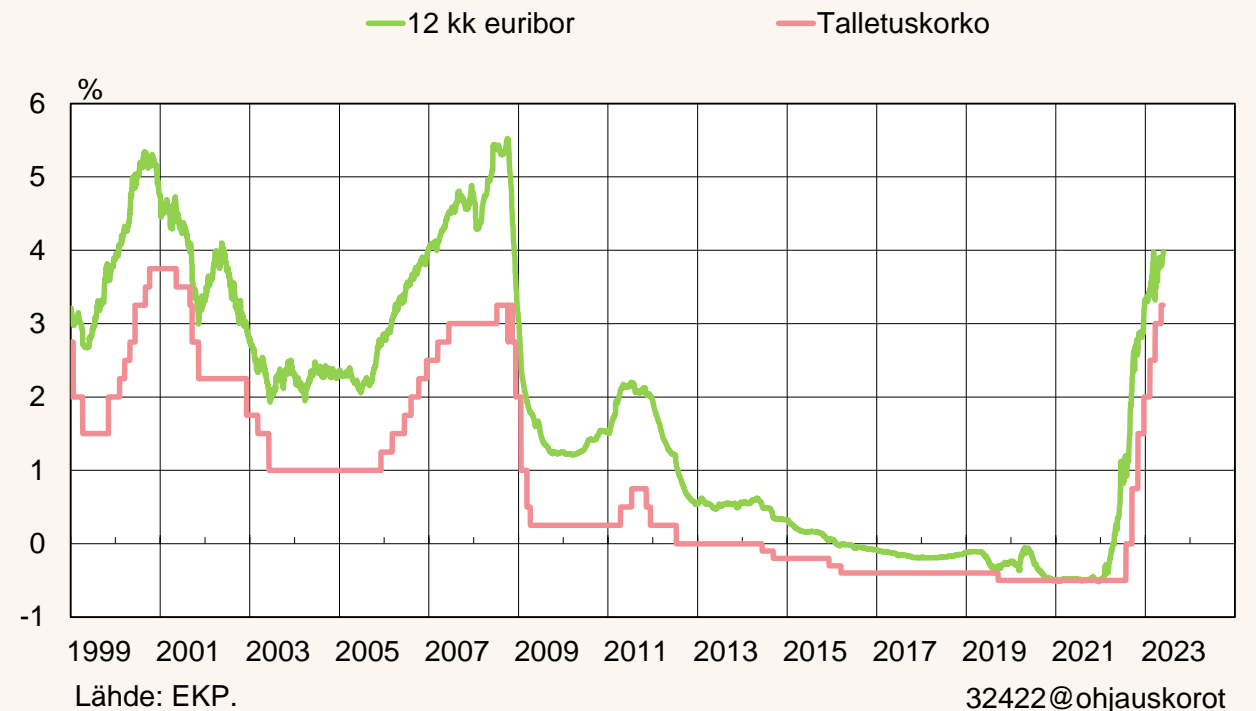

Lähteet: Eurostat ja EKP.

32426@YKHIkontrib(2)

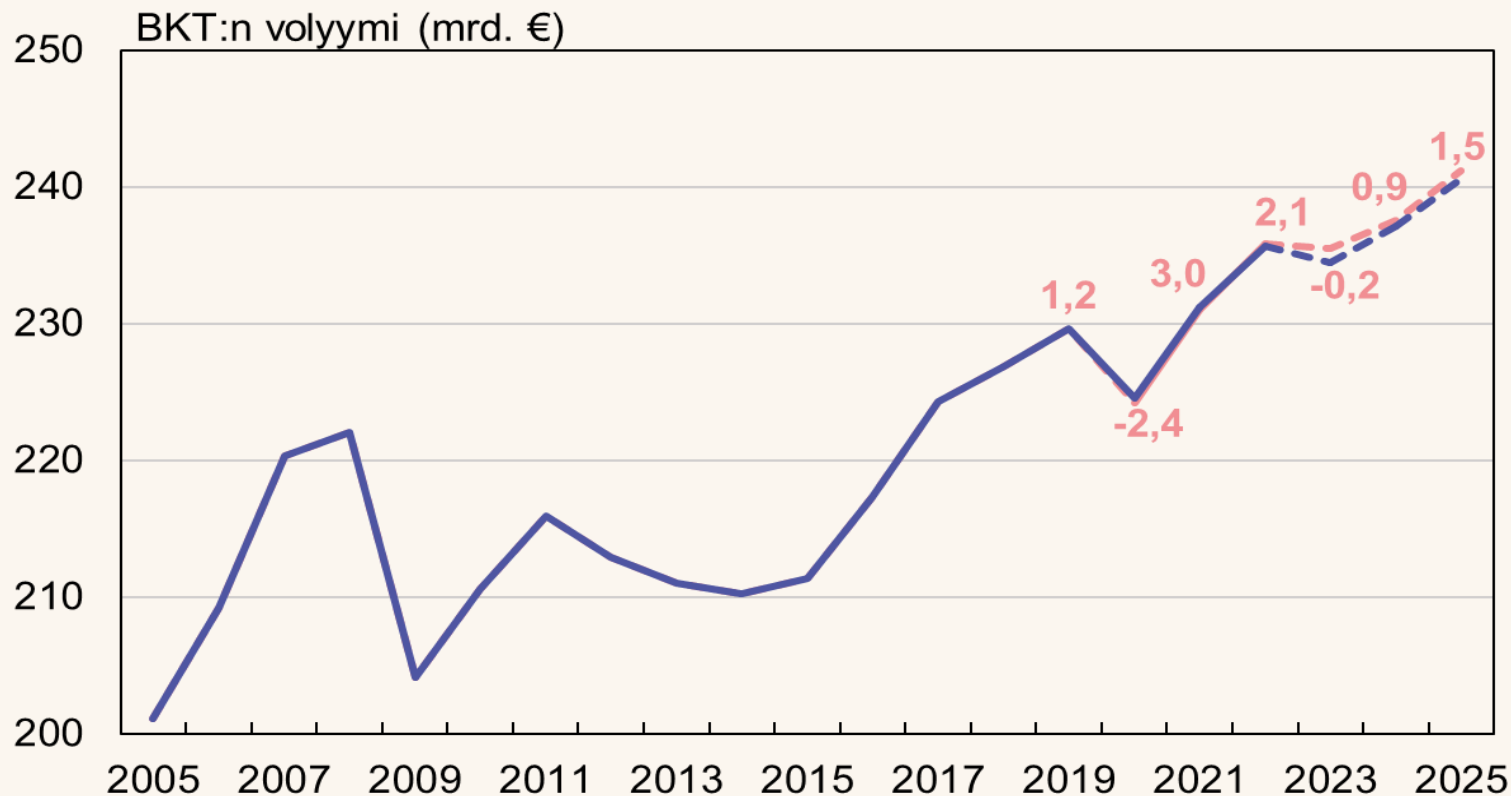
Rahapolitiikan kiristyminen näkyy markkinakorkojen nousuna

- Keskuspankin pankeille maksama talletuskorko nostettiin 3,25 prosenttiin.
- Suomessa yleinen asuntolainojen viitekorko, 12 kuukauden euribor, on noussut nopeasti EKP:n koronnostojen johdosta ja myös niitä ennakoiden.

Suomen talouskasvu pysähdyksissä tänä vuonna

- Suomen Pankin väliennuste, maaliskuu 2023
- Suomen Pankin ennuste, joulukuu 2022

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat.

Suomen pitkän sihdin kasvupotentiaali: haasteena väestökehitys ja koulutustaso

- Väestön ikääntyminen ja koulutusasteen nousun pysähtyminen rajoittavat osaavan työpanoksen saantia ja heikentävät talouden kasvumahdollisuuksia.
- Samalla myös investoinnit tuotannolliseen pääomaan, tutkimukseen ja kehitykseen ovat vaarassa vähentyä.
- Yliopistot ja ammattikorkeakoulut ovat avainasemassa, koska ne tuottavat sekä inhimillistä pääomaa että tutkimusta ja innovaatioita.
- Lisäksi tarvitaan edelleen reformeja osallistumisasteen nostamiseksi ja rakenteellisen työttömyyden alentamiseksi.

Syytä ryhtyä toimiin Suomen talouden pitkäaikaisten ongelmien ratkaisemiseksi

1. Kestävän talouskasvun eväitä vahvistettava pitkäjänteisesti

- Panostukset osaamiseen ja koulutukseen, kannusteet työllistymiseen
- Tutkimus- ja kehittämistoiminnan edistäminen
- Työ- ja opiskeluperäinen maahanmuutto sujuvammaksi

2. Julkisen talouden kestävyys turvattava

- Paluu menosääntöihin ja menokehysmenettelyyn
- Meno- ja verokartoituksista tietopohjaa tuleville päätöksille
- Pitkäjänteinen tasapainottamisohjelma

Miten vahvistaa yritysten ja yliopistojen tutkimusyhteistyötä?

- Vrt. innovaatiotutkija Kenneth Lutchen: yritysten työntekijöiden ja tutkijoiden sijainti lähellä toisiaan
 - vrt. Piilaakso, Stanford ja Berkeley
- Yritysten sitouttaminen alkuvaiheen (perus)tutkimuksen rahoittamiseen
- Painotus tutkimuslaitoksiin ja -ryhmiin
- Rekrytointipolitiikassa oltava avoimia – osaaajia on kaikkialla maailmassa
- Tutkimuksen sovellutuksia pohdittava alkuvaiheessa – vaatii tutkijoiden liike-elämän ymmärryksen vahvistamista
- Terveystaloustieteen koulutus osa ratkaisua

Suomalaisen lääketieteellisen tutkimuksen pitkät perinteet. Työskentelyä Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan laboratoriossa v. 1937. Lähde: Museovirasto/Finna, valokuvaamo Pietisen kokoelma.

Yhteenveto

- Suomen kansainvälinen toimintaympäristö on nyt yhtä kovassa murroksessa kuin 1990-luvun alussa, sekä talouden että turvallisuuden osalta. Mutta nyt peruutusvaihteella.
- 1990-luvun lamasta Suomi nousi tukeutumalla tutkimukseen ja koulutukseen, osaamiseen ja yrittäjyyteen – kilpailukyky korjattiin, julkinen talous tasapainotettiin.
- Suomella on nytkin kaikki edellytykset olla paitsi selviytyjä- myös menestyjäkansa.
- Se edellyttää Suomelta uudistumiskykyä – sitä soisi löytyvän.

Kiitos!

suomenpankki.fi